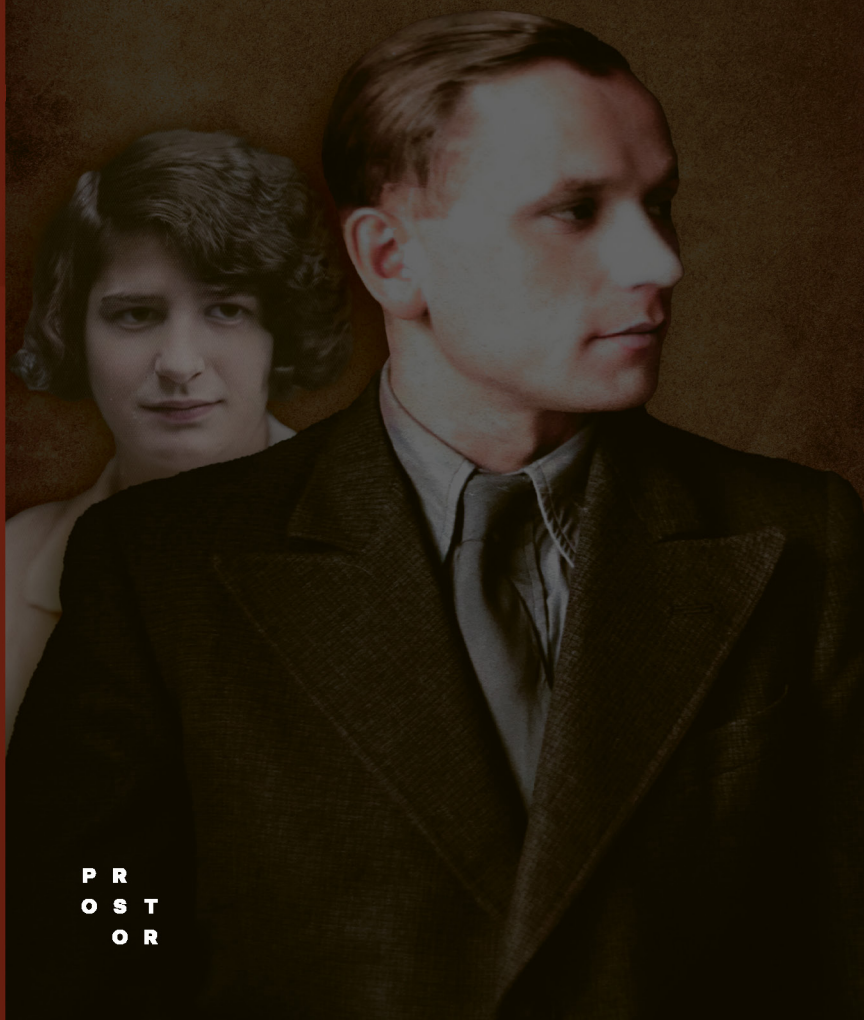

lubomír kubík

**proč gabčík
nestřílel**

P
R
O
S
T
O
R

**P R
O S T
O R**

Lubomír Kubík

**P R
O S T
O R**

Lubomír Kubík

Proč Gabčík nestřílel

Praha, 2025

**P R
O S T
O R**

© Lubomír Kubík 2006

© PROSTOR 2025

ISBN 978-80-7260-641-2

Československá exilová vláda v Londýně se rozhodla zabít zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha velmi brzy, krátce po jeho příjezdu na Pražský hrad dne 27. září 1941. Už o týden později, 3. října, se z podnětu prezidenta Edvarda Beneše sešli přední představitelé londýnského odboje s vedoucím zpravodajského oddělení plukovníkem Františkem Moravcem a jeho nejdůvěrnějšími spolupracovníky, aby projednali Heydrichovu likvidaci. Vedlo je k tomu nejen vyhlášení stanného práva, masové zatýkání a popravy, ale i snaha přispět svým dílem na straně Spojenců k vedení války proti hitlerovské koalici.

Plukovník Moravec měl prověřit a zhodnotit podmínky na území protektorátu a zvážit možnosti spolupráce s tamním odbojem, zejména s lidmi kolem štábního kapitána Václava Morávka, a odpovídat za výběr atentátníků. Po týdnech prověřování mu byli představeni rotmistr Jozef Gabčík a rotný Karel Svoboda, kteří prošli jako desítky dalších speciálním výcvikem pro sabotážní, diverzní a zpravodajskou činnost na území okupované vlasti. Oba okamžitě a bez výhrad se svou misí souhlasili, přestože Moravec nezastíral, že si nemohou dělat na návrat do Británie velké naděje.

Po konzultaci s Benešem se měl atentát na Heydricha uskutečnit 28. října, v den výročí vyhlášení samostatnosti republiky. Protože se však v té době přerušilo spojení s Václavem Morávkem, který musel často měnit vysílací stanoviště, a navíc se při výcviku zranil Karel Svoboda, byl termín odložen. Jozef Gabčík si potom zvolil jako partnera Jana Kubiše, kterému naprosto důvěřoval.

Výsadek měl smůlu. Kvůli nepřízní počasí se musel

letoun v listopadu a prosinci dvakrát vrátit na základnu, úspěšný byl až třetí pokus, kdy z letiště Tangmere nedaleko Londýna vzlétl 28. prosince 1941 ve 22 hodin místního času letoun typu Halifax. Parašutisté byli rozděleni do tří skupin. Členy Antropoidu byli Jozef Gabčík a Jan Kubiš s krycími jmény Zdeněk Vyskočil a Ota Strnad, tři parašutisté tvořili posádku Silver A a dva Silver B.

Zatímco posádky Silverů měly navázat spojení s odbojem, organizovat sabotáže a obnovit zpravodajskou síť, Gabčíkův a Kubišův úkol byl tajný.

Jako první byla 29. prosince před půl třetí ráno vysazena skupina Antropoid. Podle plánu měli parašutisté seskočit v lesnaté krajině na východ od Plzně a v západočeské metropoli se pak obrátit na spolehlivé osoby zapojené v odboji.

NOC ZKRESLUJE VZDÁLENOSTI a jejich odhad pak bývá matoucí. Co se zdá být na dosah, bývá nekonečně vzdálené, a o čem by člověk přísahal, že splývá kde-si s obzorem, je pojednou bolestně blízko, zvláště když visí v prostoru mezi nebem a zemí a všechno se utápí v nejrůznějších odstínech šedi mdlého světla dorůstajícího měsíce. V ponurém spektru, připomínajícím planetu v dobách prvotního zrodu, kdy ji neožívalo kouzelné drama světla a barev, září jen skvrna symetrické kopule padáku nad hlavou.

Země pokrytá sněhem se překotně přibližovala a ostrý vítr chvílemi v nárazech nadnášel padák a zpomaloval seskok. Od okamžiku, kdy opustil letoun, sledoval kopule padáku společníka i nákladu, pohupující se v několikasetmetrové vzdálenosti v souběžném klesání. Snažil se vrýt si do paměti krajinu, která se v nepravidelných intervalech objevovala v měsíční záři vyhlávající se zpod trhlin letících mraků, a odhadoval, kam ho zaneše vrtkavý vítr. Ten okamžik před dopadem se cítil naprosto bezmocný, vydaný napospas rozmarům počasí i komukoli, kdo by dole usiloval o jeho život. Pátral po lese, který se měl nacházet nablízku, snad dokonce pod nimi, po lese, do něhož zapadne jako rybka do vody a zmizí. Zimní les, v noci liduprázdný, je nejlepší úkryt, jaký si lze představit. Neobával se, že zůstane viset v koruně stromu. Prošel náročným výcvikem, musel si osvojit spoustu způsobů, jak se ze svízelného postavení vyprostit. Mnohem víc se bál, aby neuvízl

v drátech elektrického vedení nebo trolejové trakce nad tratí, odkud by už nebylo úniku.

Žádný les však v dohledu nebyl, jen rovinatá pole a pravidelná stromořadí, prozrazující silnice. K dalším úvahám už neměl příležitost. Koutkem oka zachytil, jak se oba padáky, kymácivými pohyby podobné odkvetlým okvětím pampelišek, snášejí v přibližně stejné výšce, a potom už mu tvrdý náraz do chodidel pronikl páteří až k mozku jako rozpálený šíp. V zlomku vteřiny mu připomněl, že země není vzdálená pár desítek metrů, jak si myslel.

Když se vzpomatoval z otřesu, posadil se na zmrzlé oranici pokryté popraškem sněhu a sbíral odvahu postavit se na nohy. Nevyvázl tak docela bez úhony. Naražený palec u nohy nesnesitelně bolel, při prvním kroku sykl bolestí. Dotyk s vlastní nezačal zrovna dobře, napadlo ho, zatímco k sobě se zařátými zuby přitahoval padák. Připadal si jako chromá moucha na stolní desce. Měsíc zmizel za mraky a detaily utonuly ve tmě. Hleděl, aby byl z otevřeného prostranství rychle pryč. Ještě než měsíční svit pohasl, rozpoznal za stromořadím několik temných kontur venkovských stavení. Jenom les nikde neviděl. Zmuchlal padák do neforemného balíku a vyrazil směrem, kde viděl klesat padáky.

Byl slabý mráz a poryvy větru mu občas vmetly do tváře droboučké sněhové vločky. V ústrety se mu neslo podivné zaskřehotání. Pochopil, že se tak ohlašuje Ota. Málem se s ním srazil, vynořil se před ním v šeru, jako by vyrostl ze země. Ani z bezprostřední blízkosti si zřetelně

neviděli do tváře. Leknutím si odplivl, Ota měl na hlavě stejně jako on gumovou přilbu. Byl rád, že se může zastavit, protože každý krok mu působil pronikavou bolest.

„Stalo se ti něco?“ sykl Ota. „Slyšel jsem tě zařvat.“

Připustil, že nejspíš ano, i když si to samým nadšením ze shledání s rodnou hroudou po třech letech moc neuvědomoval. Ta hrouda byla ovšem pořádně zmrzlá. „Odneseš to palec. Bolí jako čert, ale to přejde.“

„Musíme se co nejdříve odklidit. Mám dojem, že něco nesouhlasí. Měli jsme spadnout do lesa, jenže nikde žádný nevidím.“

„Taky jsem si všiml. Nevadí, bude někde nablízku. Napřed ukryjeme tyhle krámy, pak se pro ně vrátíme. Kde je náklad?“

Ota udělal neurčitý posunek. „Pár kroků odtud, na rozdíl od tebe dopadl dobře. Můžeš jít sám?“

Sotva Zdeněk udělal krok, zapotácel se a musel se zastavit. Bolest byla natolik pronikavá, že tlumeně nadával. Ani se nebránil, když ho Ota popadl a vlekl vedle sebe. Krabice s materiálem ležely opodál. Odhodili padáky, srolovali k nim i ten třetí od nákladu a popruhem si přehodili krabice přes záda.

„Vidíš?“ ukázal Ota do míst, kde v kalném měsíčním světle zahlédli jakousi osamělou stavbu podobnou stanu. „Vypadá to jako krmelec pro zvěř nebo zásobník na seno, tam by šlo přečkat do rána.“

Ukázalo se, že objekt je větší, než se jim zdálky zdálo. Určitě sloužil jako úschovna zahradnického nářadí. Jejich domněnku potvrzovaly i kovové konstrukce

pařeníšť, studna s ručním táhlem pumpy a hromady skladovaného kompostu. Navršený kompost byl měkký, do hloubky nezamrzlý, a tak do něj zahrabali padáky. I když se dalo předpokládat, že nedaleko zahradnictví je nějaká větší obec, bylo zřejmé, že sem teď nikdo nechodí, cestu od silnice pokrývala souvislá sněhová vrstva bez sebemenší stopy. Odtrhli z dveří několik latí a protáhli se dovnitř. Mrazík v boudě nebyl o nic menší než venku, ale aspoň tam nevál dotěrný vítr. Kombinézy si nechali navlečené přes civilní oděv, aby jim v noci nebyla taková zima. Rozhodli se jich zbavit až ráno a ukrýt je stejně jako padáky pod kompost. Jistě s ním nikdo nebude hýbat dřív než za několik měsíců, a to už jim bude jedno. Svítit se neodvážili. Otevřeli konzervu a snědli pár sucharů. Chuť na horkou kávu zahnali kouskem čokolády. Ještě si zakouřili a nedopalky ukryli v kapsách. Poznenáhlu se blížila hodina, kdy se lidé chystají za živobytím. Venku byl klid, krajina nadále tonula ve tmě.

„Nic naplat, tady zůstat nemůžeme,“ mínil Ota. „Musíme hledat lepší úkryt, pokud možno les. Jak se jen trochu rozední, určitě nějaký uvidíme.“

Vyrazili ještě před rozbřeskem. Zdeněk šel opět v závěsu za Otou, jednou rukou se přidržoval jeho ramene, aby nadlehčil postiženou nohu. Když si porovnali své postřehy před dopadem, shodli se, že roztroušený shluk stromů, aspoň trochu připomínající les, se nachází na jakémsi návrší, snad v okruhu dvou kilometrů. Jenom správný směr se jim nedařilo určit.

S příchodem jitra začínal obzor na východě blednout a obrysy horizontu vyvstávaly zřetelněji. Na chvíli se zastavili, protože svízelná chůze po zmrzlé oranici byla pro Zdeňka hotovým peklem. Takřka současně spatřili uprostřed polí řídký jehličnatý lesík, vzdálený odhadem necelý kilometr. Zdálo se, že obkličuje jakousi prohlubeň, patrně rybník či přírodní jezírko. Aniž vyměnili slovo, zrychlili krok. Byl to opuštěný kamenolom, na jehož poměrně mělkém dně se opravdu nacházelo zamrzlé jezírko ne větší než návesní rybníček, které zřejmě sloužilo jako požární nádrž. Od silnice odbočovala k lomu polní vozovka, zavátá neporušeným sněhem. Sestupovali ze svahu dolů opatrně, protože Zdeněk křivil tvář bolestí. Zmrzlý sníh jim vrzal pod nohama, obloha nad nimi promodrávala a chuchvalce mraků z předchozí noci se rozptýlovaly. Mrzlo jen slabě a vítr byl dole neznatelný.

Uvítali, že ve stěnách lomu jsou vykutané sluje a jednu z nich po několika metrech uzavírá skalní stěna.

„To je ono,“ liboval si Ota. „Lepší než les. Tady se to dá pár dnů vydržet, než se dáš dohromady. Nejdřív se pořádně rozkookáme a pak vyrazíme do Plzně.“

ZBYTKY OHOŘELÉHO DŘEVA a popel ohniště obloženého do kruhu kameny dokládaly, že tu kdysi někdo pobýval, snad tuláci či děti z blízké vesnice, které opuštěný les přilákal k hrám. Strop byl nízký, stačilo zvednout ruku, a dotýkali se hrubě vylámané skály. Už cestou do lomu, připomínajícího mělký kráter vyhaslé sopky, si povšimli

dřevěné boudy, kam si lamači ukládali nářadí. Teď byla prázdná, dveře vyložené, a ze střechy visely cáry dehtové lepenky. V jeskyni shodili náklad, a zatímco Zdeněk rozdělával ze zbytků nalezeného dřeva ohniček, Ota se vypravil ke kůlně nalámat ztrouchnivělá prkna.

Den byl chladný a čistý, nad nimi se klenula šedomodrá obloha a z polí se neslo teskné krákání vran. Na další výpravě za dřevem Ota vystoupil na okraj lomu. Poprvé, krytý kmeny smrků, měl příležitost pořádně obhlédnout krajinu. Až po obzor se rozprostírala rovina, neměnná scenerie polí v nepravidelných vzdálenostech, překřížená napříč stromořadím. Jeden okamžik byl přesvědčený, že zaslechl parní píšťalu lokomotivy. Ve vzdálenosti několika málo kilometrů spatřil hned tři vesnice. Nejblíže se nacházela ta, u které v noci seskočili. Až ho překvapilo, jak blízko to bylo. Určil to místo snadno podle zahradnické chaty, ležící přibližně v půli cesty mezi vesnicí a lomem. Jeho okraj byla jediná vyvýšenina v celém okolí a těch pár desítek smrků a bříz divoce rostoucích na jeho obvodu aspoň vzdáleně připomínalo les či spíše hájek, jiný tam nebyl, ať se rozhlížel sebevíc.

Něco tu nesouhlasilo, patrně seskočili hodně daleko od místa určeného k seskoku. Teď šlo jen o to, jak moc se od něj odchýlili. Ota znepokojeně sestoupil k boudě, naložil si na rameno štos prken a vrátil se do sluje. Pod skalním stropem se převalovaly chuchvalce kouře, ale když usedl k praskajícímu ohni, žádný necítil

a ovanulo ho příjemné teplo. Zdeněk měl zutou botu a ustaraně zíral na zmodralý nateklý palec.

„Chtělo by to studený obklad, donesu trochu vody z louže,“ nabídl se Ota. Rozbil tenký led pěstí, namočil šátek a donesl ho kamarádovi.

„Kdyby se z té vody dalo uvařit kafe, bylo by to fajn,“ uvažoval nahlas Zdeněk, zatímco ukládal palec do hojivého obkladu a usykával úlevou.

Ota mu vylíčil, co právě viděl. „Obzory jsou sice pořád zamlžené, jak už to v zimě bývá, takže nemůžu s jistotou říct, jestli tam lesy jsou, nebo ne. Ale to není zas tak důležitý. V bezprostřední blízkosti leží tři vesnice. Obešel jsem lom kolem dokola, víc jich tu není. Ne-daleko vede železnice. Dost možná, že některá z vesnic má na trati zastávku. Spíš bych hádal na nějakou vzdálenější než na tu, u který jsme spadli. Přesto to k žádný nebude dál než hodina cesty. Vezmu si dalekohled a obhlédnu to důkladněji.“

Zdeněk zachytil jeho starostlivý pohled. Pocho-pil, že patří jemu.

„Jen klid, den dva tady vydržíme a pak budu v pořádku. Ten kousek přes pole přečkám, mohlo to dopadnout hůř. Se zlomenou nohou by to bylo na pováženou.“

Ani dalekohled Otovi mnoho nepomohl. Nízké zimní slunce se utápělo v houstnoucím mrazivém oparu, v němž se veškeré detaily ztrácely. Obloha splývala s horizontem a jiskřící sníh vrhal matoucí reflexy. Spoléhal proto víc na sluch a trpělivě vyčkával, kdy se v otevřené

krajině zase ozvou zvuky supícího parostroje, aby co možná spolehlivě určil pravděpodobnou linii trati.

Těžké výdechy lokomotiv zaslechli na balvanech před vstupem do sluje, kam si šli zakouřit. Musel to být nákladní vlak tažený hned dvěma stroji, snad přetížený vojenský transport. Pokud je to trať z Prahy do Plzně a dál do říše, bylo by to logické. Nehybně na sebe hleděli a naslouchali. Jakmile přerývané supavé výdechy v odpoledním tichu o poznání zesílily, Ota beze slova vstal a rychle stoupal vzhůru k okraji lomu. Ačkoliv ještě nebyly ani tři hodiny, slunce viselo nízko nad obzorem jako mdlá narudlá skvrna.

Ota se zatajeným dechem dlouhé vteřiny pozorně naslouchal. Už nebylo pochyb o směru pomalu se vle-
koucího vlaku. Podle kompasu bylo jasné, že se přesouvá od západu k východu. Když přiblížil dalekohled k očím, uviděl v měňavém oparu rozptylující se oblaka špinavě šedého kouře, vzdušnou čarou nemohla být dál než pět kilometrů. Z frekvence vlaků usoudil, že tudy opravdu vede významná trať, ostatně už její poloha napovídala, že spojuje Prahu s Plzní. Spokojeně se vrátil do sluje. Dostat se k železnici mohlo být i pro zraněného Zdeňka otázkou nanejvýš půldruhé hodiny.

Přečkali noc a další den. V závětří vytápěné sluje jim bylo v mnohém ohledu daleko lépe, než by jim bylo v lese. Ota nalámal v tůňce kousky ledu a uvařili si čaj. Přinutil Zdeňka, aby zbytečně nevstával a šetřil palec na pochod přes pole. Svlékli kombinézy a zahrabali je pod drobný štěrk.

Tak nadešel poslední den v roce. Navzájem si nostalgicky připomínali zejména poslední Silvestr, který oslavili v londýnských tančárnách. V Londýně trávili poslední týdny, potom je jako adepty speciálního výcviku odveleli do západního Skotska, kde se připravovali pro úkoly se zvláštním určením. Teď však v ponuré a opuštěné krajině na strasti výcviku nemysleli. Vzpomínali na názvy vyhlášených podniků, které spolu navštívili, a na jména žen, s nimiž po nahodilém seznámení navázali kratší či delší vztah. Jak tak pádlovali ve vzpomínkách proti proudu času a vybavovali si příjemné a prosluněné okamžiky, vytrhující je ze stereotypů všední služby v zázemí, dostávali se do ráže a napětí i únava z předchozích dnů přechodně ustoupily do pozadí. Nemálo k tomu přispěl i gin v plechových polních láhvích, kterým se teď rozhodli povyrazit. Ostatně od zítřka, jakoby symbolicky od nového roku, je čeká plnění úkolu, jehož úspěch závisí na tom, jak se dokážou orientovat v nových poměrech okupované vlasti, do kterých je budou zasvěcovat odbojáři.

Čerstvé zprávy v nich vzbuzovaly optimismus, zvlášť dlouho a toužebně očekávaný vstup Spojených států do války, vyprovokovaný Japonci po jejich útoku na Pearl Harbor. Hotové nadšení vyvolal také samotný Hitler, když troufale vyhlásil zámořské velmoci válku. Teď už nikdo mimo Německo nepochyboval, že si podepsal nevyhnutelný ortel. Naději, že válka brzy skončí, posílili v neposlední řadě i Rusové, když před branami Moskvy uštědřili Němcům drtivý úder a zahnali je

stovky kilometrů zpátky na západ. Zdálo se, že lidskému ani hospodářskému potenciálu Američanů a Rusů nemůže Německo dlouho odolávat.

„Za pár hodin nastane rok, během kterého válka skončí,“ zhodnotil Ota situaci, zatímco v plechových šálcích připravoval z horké vody, ginu a cukru slavnostní nápoj pro silvestrovskou noc. „Musíme s pitím hezky pomalu, noc bude dlouhá.“

Zdeněk si natáhl nohy blíž k ohníčku. „Teď se Amíci pohrnou do Anglie v zástupech. Možná se už nějací zabydlují na našich kavalcích a sjednávají si rande s našima holkama. Velkomyslně jim to předem odpouštím, protože jediné tak to vezme rychlý konec a nejspíš se oslav dočkáme ještě tady doma. Co tomu říkáš?“

Ota krčil rameny. „Teoreticky by to tak mělo dopadnout, ale co naplat, musíme vycházet z reality. Zatím dřepíme v rokli, a ani pořádně nevíme, kde jsme.“

„Jo, jo,“ přitakal Zdeněk. „Ještě jsme se s nikým nesetkali, a už spekulujeme, co nás čeká. Víš, že jsem náramně zvědavý na první setkání s někým, kdo žije v protektorátu už několik let? Žít pod knutou cizí země, která lidem diktuje to či ono, si nedovedu dost dobře představit. A taky mě moc zajímá, o kolik se bude skutečnost rozcházet s tím, co nám říkali v Anglii.“

„Uvidíme,“ prohlásil mnohoznačně Ota a podal mu plechový hrnek s horkým obsahem. „Teď pij, brzo se dočkáš.“

Zdeněk usrkl jenom trochu. „Jen pomalu, kamaráde, do půlnoci je daleko, takhle bysme s tím byli našup

hotoví. Ještě není poledne, půjdeme radši ven, smradu a tmy si v noci užijeme dost.“

Ota souhlasil. Zapnul si zimník, v kterém se na rozdíl od vojenských svršků cítil trochu nesvůj, a vylezl z jeskyňky. Sotva však udělal několik kroků a rozhlédl se, leknutím zkoprněl. Nějakých deset metrů od něho, kousek od boudy, kam chodil pro dřevo, stál chlapík v mysliveckém. Zdálo se, že čeká na chvíli, kdy opustí skalní úkryt. Ota se rychle vzpamatoval. Strčil ruku do kapsy kabátu, a jakmile sevřel pažbu pistole, nabyl zase jistoty. Za sebou zaslechl šramot štěrku. Znamenalo to, že Zdeněk ho následuje.

„Pomalu,“ šeptal přes rameno. „Jestli ses před chvílí těšil na první setkání, tak už je tady. Táhle na nás kdosi kouká.“

Muž nebyl ozbrojený, neměl ani loveckou pušku, kterou hajní nosívají, a tak Ota přestal svírat pažbu pistole. Jako by tušil hrozící nebezpečí, neznámý rozpažil ruce a otáčel dlaněmi ze strany na stranu na znamení, že nemá nepřátelské úmysly. Byl o poznání starší než oni, odhadem pokročilý čtyřicátník. Nehybně vyčkávali, až se přiblíží na pár kroků.

„Jen klid, pánové, mě se nemusíte obávat,“ hlásil jim v ústrety. „Můžu se vás zeptat, co tady pohledáváte?“

Oba pozorně těkali očima po okolí. Nevypadalo to, že se nablízku skrývá někdo další. Muž se zahleděl na kapsu zimníku, v které měl Ota pistoli.

„Přišel jsem sám, v okolí není živé duše,“ řekl, jako by jim četl myšlenky.

Ota přešlápl. „Víte, máme tu jisté poslání. Jsme zastupci firmy, která zde zamýšlí obnovit těžbu. A tak si to tady prohlížíme.“

Muž se na ně díval s vlídnou ironií. „Tak obnovit těžbu, říkáte? A tady? No, podívejte, pánové, nebudeme si hrát na slepou bábu. Já jsem Čech a vlastenec, žiju tady vedle ve vsi a chci vám pomoci. Našel jsem padáky a šel ve vašich stopách od zahradnického domku až sem. Mezi náma, nejste zrovna moc opatrní. Někdo váš noční seskok viděl, a asi nebyl sám. Zrovna včera se o tom povídalo v hospodě. Ale buďte bez starostí, jsme ve vesnici samí Češi a žádná sketa vás neudá.“

„Jsou ve vesnici četníci?“ vyzvídal Ota, když pocho-pil, že nemá smysl se dál trapně vymlouvat.

„Jsou, ale ti podobné zkazky jednoduše pouštějí z hlavy. Přesto vám neradím, abyste se tady zdržovali dlouho.“

„Jak daleko je odsud do Plzně?“ vložil se do ho-voru Zdeněk.

„Daleko, ale do Prahy je to blízko, necelých dva-cet kilometrů. Když do toho šlápnete, jste za tři hodiny v Horních Počernicích. Tahle vesnice se jmenuje Ne-hvizdy.“

Ota se pleskl do čela. „To je nadělení, měli jsme být úplně jinde! A co železnice? Kde je nejbližší zastávka?“

„V Msteticích, tři kilometry odtud. Leží na trati Praha–Čelákovice–Nymburk.“

„Na severu?“ ukázal pro jistotu Ota rukou, když ji vytáhl konečně z kapsy.

„Ano, přesně tam. Jiná nablízku není.“ Po krátké odmlce dodal: „Jmenuju se Šmejkal, kdyby něco. A ty padáky jsem zahrabal dobře, můžete být bez starosti, a taky jsem zlikvidoval, co po vás zbylo v domku.“

„Proč nemáte flintu, když jste hajný?“ chtěl vědět Zdeněk a nabídl mu cigaretu.

Šmejkal lačně vtáhl doušek kouře a pochválil tabák. Nálada se uvolnila.

„Hoši, tomuhle kuřivu jsme tady už odvykli. A proč nemám flintu? Hned je poznat, že jste sem spadli rovnýma nohama přímo z nebe. Kdepak, flintu mám povolenu jenom na hon, a to ještě po mně chtějí, abych vedl evidenci o každém náboji. A když nahlásím v revíru škodnou, musí tam se mnou jít četník a pak dosvědčit, na co se střílelo. Tak to tady chodí, mládenci. Můžu vám být nějak užitečný?“

„Potřeboval bych líh s octanem, při seskoku jsem si narazil palec.“ Zdeněk pozvedl postiženou nohu ovinutou celtovinou.

„Obojí vám donesu,“ slíbil hajný. „Kdy zamýšlíte jít dál? Na stanici do Mstětic vás doprovodím. Do Prahy jsou to jenom dvě stanice. A z Prahy jezdí vlak do Plzně párkrát za den. Teda jestli tam chcete...“ Když ho ujistili, že ano, pokračoval: „Stavím se navečer, to už všichni dřepí doma. Vlak jede zítra před polednem. Znáš zkratku polním úvozem, tam nikoho nepotkáme. Cesta bude schůdná, sněhu je málo, jak sami vidíte.“

Chtěli mu dát cigarety a pro děti čokoládu, ale Šmejkal odmítl.

„Rád bych dětem udělal radost, takové lahůdky dneska nejsou nikde k mání, ale bylo by to nebezpečné, děti hned všechno vyžvaní. Pár cigaret si ovšem vezmu rád, vykouřím si je o samotě, ne v hospodě, to by někdo zavětril kvalitní tabák a vyzvídal, odkud je mám. Zkrátka všechno je postavený na hlavu a jeden aby měl oči všude.“

Když odešel, stáhli se zpátky do sluje.

„Tak vida,“ prohodil kysele Ota, „zatímco my si myslíme, že jsme unikli pozornosti, ví o nás celá vesnice. A dokonce si o nás povídají v hospodě! Když to tak vezmem kolem a kolem, nebylo by se čemu divit, kdyby nás obklíčili Němci. Teď nám nezbývá, než se na toho člověka spolehnout.“

„Malér je, že nás vyklopili jinde,“ zlobil se Zdeněk. „Měli jsme dopadnout do lesů, daleko od osídlení, a oni nás pomalu shodí nad Prahou! No řekni, co k tomu scházelo?! Jasně že nás někdo z vesnice viděl, ten chlap šel najisto. Máme vlastně kliku, že není křivák.“

„To se ještě uvidí,“ zamumlal Ota, vytáhl pistoli a zase ji schoval v kapse. „Zavinil jsem to já. Měl jsem se za tmy pro ty padáky vrátit, není to daleko. Prozradily nás stopy. Ten chlap je přece hajný, lovec, takový umí pátrat v terénu.“

„To by nebylo nic platný, Oto, stejně nás viděli padat, tak co,“ chlácholil ho Zdeněk. „Radši toho necháme, teď musíme hlavně koukat dopředu.“

Za soumraku překvapivě Šmejkal nepřišel sám. Postrkoval před sebou mladého muže.

„Tohle je Břeťa Baumann, mlynář ze sousedních Horoušan. Je to spolehlivý člověk, jinak bych ho nepřivedl.“

Mlynář byl jen o pár let starší než oni a měl sympatickou, trochu melancholickou tvář. Vypadal spíš jako učitel nebo úředník než venkovan. Hajný na něj narazil hned po odchodu z lomu. Na otázku, co tam pohledává, se nejprve nejapně vymlouval, ale nakonec přiznal, že i on viděl výsadek a že když po něm začal pátrat, narazil na stopy v poli zrovna tak, jako před ním hajný. A protože se léta dobře znali, rychle se domluvili. Baumann se ještě stačil stavit doma, takže ani on nepřišel s prázdnou. Donesli uzené, jitrnice, buchty, čerstvý chléb, zbytky vánočního cukroví, konvici bílé kávy a láhev jablečné pálenky.

„Na venkově se v domácnostech ještě něco sežene, zvlášť když jsou Vánoce,“ pochvaloval si Šmejkal, když jim v kastrolech servíroval jídlo. „Ale to neznamená, že žijeme v nadbytku.“

Zdeňka s Otou to očividně dojalo. Nabídli jim na oplátku cigarety a čokoládu.

Slova se ujal Baumann: „Mám dobrého kamaráda v sousedních Šestajovicích, vesnici na okraji Prahy, v létě za jasného počasí byste tam dohlédli. Je to funkcionář Sokola a ti drží pohromadě. Víím, že má různé ilegální styky. Hned zítra se za ním vypravím a domluvíím s ním přesun do Prahy. Někde vás tam ukryjou, oni už budou vědět, co a jak. Všechno se může vyřídit v několika dnech.“